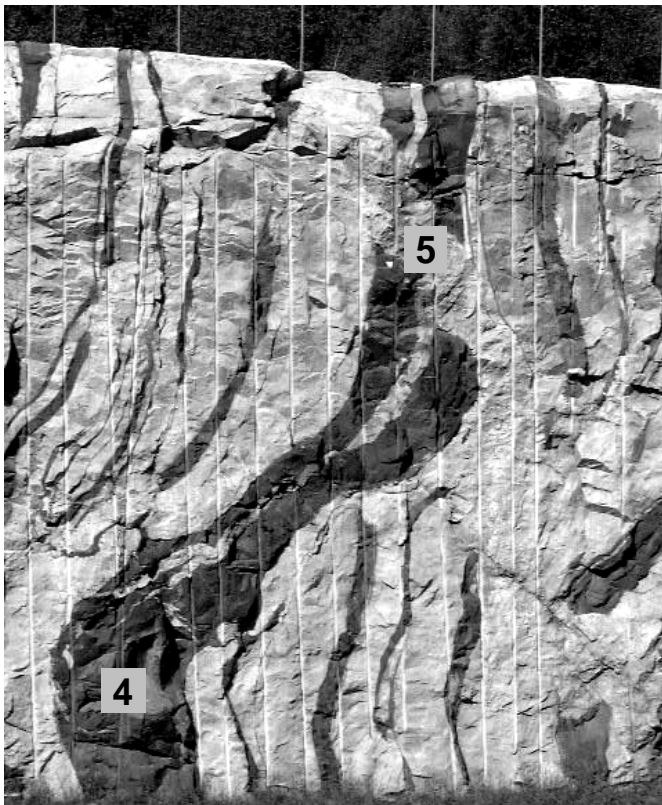
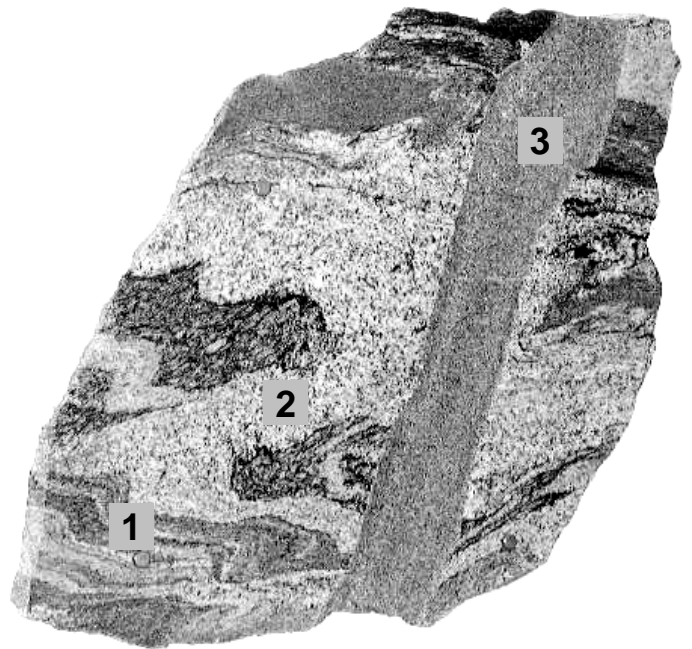

Berggrunnen i Ås

Steinplaten som henger i gangen utenfor Geologi og vann ved IPM gjenspeiler historien til det sør-norske grunnfjellet i et nøtteskall:

- (1) Eldste bergarter (dels over 1700 millioner år gamle sedimenter, lavastrømmer mm) blir foldet og omdannet til **båndet gneis**. Dette skjer i stort dyp under den gotiske og svensk-norske fjellkjedefoldningen (hhv. rundt 1600 og 1100 mill. år siden).
- (2) Temperaturen er så høy (ca. 650°) at deler smelter og danner **lyse årer**.
- (3) I etterkant av den svensk-norske fjellkjedefoldningen (for 920 mill. år siden) trenger smeltet stein (magma) opp langs en sprekk i fjellet og størkner til en **gang av finkornet granitt** (Østfold-granitt).

De nye **veiskjæringene langs E6** på vestsiden av Årungen viser et annet typisk trekk av det sør-norske grunnfjellet.

Her har vi fantastisk **"Sebra"-fjell**. Nytt i forhold til steinplaten ovenfor er lag/bånd av den mørke bergarten **amfibolitt / diabas (4)**. Steinsmelte (basalt) trengte langs sprekker opp i de eldre gneisene og størknet til omtrent parallelle ganger av diabas (gabbro) for ca. 1400 mill. år siden. Gangene ble så delvis foldet og omdannet til amfibolitt under den svensk-norske fjellkjedefoldningen og også her gjennomslått av **granittganger (5)**.

Gradvis **nedtæring** av opp til 20 km med fjell frem til i dag tillater oss å lese denne historien fra store dyp på dagens fjellflater.

Gneiser (båndgneis, åregneis mm.), amfibolitt og granitt er dermed de vanligste bergarter i berggrunnen rundt Ås. Den gjenspeiler en geologisk utvikling gjennom nesten 1 milliard år.